

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 16 (3178) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Fiókkönyvtár a külvárosban

Érdekes és minden tekintetben dicséretes tervet vetett fel a városi könyvtár vezetősége. A nagy központi könyvtár örvedetes fejlődése után ki akarják terjeszteni a kultura áldásait, a szellem és a lélek jótéteményeit, a nemes szórakozás lehetőségét a külvárosokra is. Fiókkönyvtárakat fognak felállítani öt külvárosi körzetben s ezeket a külvárosi kisemberek, munkások rendelkezésére fogják bocsátani. A kérdés már olyan előrehaladott állapotban van, hogy a megvalósítás időpontjának kitzésére is rövidesen sor kerül. Ebben az évben már meg is nyitják a fiókkönyvtárakat.

Kétszeresen örülünk ennek az intézkedésnek. Örömrünk első oka a külvárosi zúgókönyvtárak lealkonyulásának szól. Ezek a zúgókönyvtárak a pesti ponyvva szörnyszüleményeit tartották raktáron mázsaszámra és elárasztották vele a földhözlapult kis házak lapaszatalan, tájékozatlan lakóit. Rendesen télen virágoznak ezek a szellemi és lelki fertőzőgócok, amikor az emberek jobban ráérnek az olvasásra. Láttunk olyan külvárosi vegyeskereskedést is, ahol a jelleonek megfelelően olcsó könyvet is lehetett kapni olvasásra. De láttunk biciklis mozgókönyvtárat két nagy átalvával, amelyből undorítónan viritottak ki a zsiros, piszkos sárga, bordó és kék ponyvafódelek.

Ezeknek a zúgókönyvtáraknak most felfellegzett. Nem is állhatunk meg, ha az életrevaló terv végrehajtását hozzáértő és tapasztalt közegekre bízunk. Biztató körülmény az, hogy iskolákat és kulturházakat vonnak be az akcióba. Az iskola és kulturház élén mindig áll valaki, aki ismeri a környék természetrajzát, az ott lakók igényeit, szükségletét. A kulturház és az iskola számára új vonzóerőt fog jelenteni a létesített könyvtár. Az emberek lassan hozzá szoknak a jó könyvhöz. Ésre fogják venni, hogy a komoly könyv is szórakoztató. Maguktól fogják elvégezni az összehasonlítást a ponyvva és a nemes építő, színvonalas irodalom között. Magától fognak leépülni a zúgókönyvtárak, mert senki sem fog mocskos szeméttel a kezébe venni, amikor olcsóbban, könnyebben hozzájuthat a jóhoz és a széphez. A városi könyvtár egyik nagy előnye lesz ez és ezt a nagy előnyt nem szabad lebecsülni.

Örömrünk másik okát tulajdonképpen ezzel már el is mondtuk. A külvárosi könyvtár valóságos világitótorony lesz a kis házak között. Az igazi kultura fényét fogja sugározni a leltekre. Reméljük, hogy ezekre a világitótoronyokra alkalmas öröket fognak állítani. Érdeklődésben nem lesz hiány. Bizzunk benne, hogy ezek a fiókkönyvtárak legalább is akkora forgalmat tudnak lebonyolítani mint a zúgókönyvtárak. (P. I.)

Ellanyhultak a szovjet támadások az arcvonal több szakaszán

Célzatos híreket terjeszt az angol sajtó a svédországi német átmenő forgalomról. — Nagy sikereket értek el a német csapatok Tuniszban Zavarok észlelhetők a szovjet hadvezetésben

Stockholmból jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A Stockholm Tidningen jelentése szerint, a london svéd követség nyilatkozatot adott ki az angol sajtónak. Rendkívül tulzottnak mondja a nyilatkozat, az angol lapoknak a svédországi német átmenő forgalomról közölt adatait. Egyáltalán nincsen katonai utasforgalom Svédországon át Narvikba — mondja a nyilatkozat.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda értesülése szerint a január 21-ére forduló éjszaka, néhány német harci repülőgép támadást intézett délangliai célpontok ellen. Többek között robbanó és gyújtóbombákat dobáltak London város területére is.

Zürichi jelentés szerint a szerda délelben London ellen intézett heves légitámadásnak hivatalos londoni jelentés szerint 94 halottja és sebesültje van. 1940 óta nem voltak ilyen hosszú és heves légiharcok London környékén, mint most. A bombák százai estek sűrűn lakott városrészekre. Egy nagyobb középületbe 34 ember halt meg és 35 megsebesült.

Kaukázusban új állásokat foglaltak el a német csapatok

Berlin. (Bud. Tud.): A keleti harctér helyzetéről berlini igen jól tájékozott körökben ma már meglehetősen bizakodó képet festenek. Megállapítják, hogy a szovjet csapatok között érezhető zavar figyelhető meg, ami nyilván az igen súlyos veszteségek, az utánpótlás nehézségei és a rendkívül kedvezőtlen időjárás következményének tekinthető. A szovjet Sztalingrád vidékéről csapatokat helyezték át a Don alsó és középső vidékére, hogy támogassa az ott folyó harcokat. Ennek ellenére a harcok az utóbbi időben ellanyhultak, sőt egyes helyeken jelentősebb harci szünet következett be. A Rosztov elleni északról déli irányban indított támadásnak nem sikerült hadműveleti eredményt elérnie. A németek a pusztaikon több vállalkozást hajtottak végre, melyek állásaik jelentős megjavítását eredményezték. A német csapatok a Kaukázus északi részében bizonyos visszavonulást hajtottak végre. Sok helyen elkeseredett harc volt, azonban máshol a németek és szövetséges csapatok tervszerűen folytatták mozdulataikat részben az ellenséggel való harci érintkezés nélkül, részben ellenséges nyomás nélkül. Ebből arra kell következtetni, hogy a német hadvezetés a kaukázusi harctéren részben újabb állásokat jelölt ki. Berlini körökben nem foglalnak állást a Schlüssburg elfoglalásáról szóló szovjet jelentésekkel kapcsolatban. A híreket nem erősítik meg, de nem is cáfolják. Ezzel szemben cáfolják azokat az állításokat, mintha a Leningrád körül alkotott német gyűrűt a szovjetnek sikerült volna szétörni.

Körülzárták és elfoglalták az idegenlégió egy erős alakulatát

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Északunéziában a harci tevékenység ismét csak tűzéségi párvialdra korlátozódott. A középső szakasz északi részén ezzel szemben a harci tevékenység szélesebb arcvonalra terjedt ki. Erős tűzéségi előkészítés után, a német csapatok páncélos kötelékek támogatásával, az előző napon elfoglalt Bor-Aradától északra levő fontos magaslati állást kiéltették. Ez ellen a záró állás ellen a francia szakadár csapatok egész napon át súlyos támadásokat intéztek, erős páncélos alakulatok támogatásával. — Kemény, változatos harcban a németek megtartották állásaikat és az ellenségnek rendkívül súlyos veszteségeket okoztak. Ettől a helytől délre, még

hétfőn este rohammal elfoglalták, a francia idegen légiótól szivósan védett magaslatot. A magaslat erődítményeit elsősorban német hegyivadászok szórták szét és tisztították meg. A harcban egy kis csoport ember-ember elleni küzdelemben, egymaga nyolc erősen kiépített állást kerített hatalmába. A német támadók az ellenség hátában mélyen tért nyertek és más tengely erővel együtt, az idegen légió egy erős alakulatát körülzárták. Az alakulat megsemmisítése folyik. Eddig több mint ezer foglyot kísérték be. Jelentős a hadizsákmány mennyisége is. Január 20-án éjszaka erős harci repülőgépek jó hatással támadtak Bone kikötőjét. Ennek a háborúnak története során először semmisített

meg páncélos felderítő kocsi ellenséges tengeralattjárót. A páncélos felderítő kocsi a sivatagi utat biztosította a Hammemeti-öbölben, ahol felfedezett a víz színén úszó ellenséges tengeralattjárót. Azonnal löni kezdte. Az első lövések telibe találtak, heves robbanások követték a lövéseket és a tengeralattjáró elsüllyedt. Széles olajfolt és roncsok jeleztek az elpusztítása helyét.

Stockholm. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Dagheus Nyheter tengerészeti munkatársa a mindinkább nagybőhódó tengeralattjáró veszéllyel foglalkozik, melyről megállapítja, hogy a tengeralattjáró háború az Atlanti tengeren egyre élénkebb. Nem lehet letagadni, hogy a német tengeralattjárók az utolsó félesztendőben nagyon eredményesek voltak. Az a támadás, amelyet január 12-én az Azori szigetekenél a szövetséges tartályhajókaraván ellen intéztek, rendkívül súlyos csapás volt az északafrikai amerikai csapatokra.

Chile szakított a tengelyhatalmakkal

Buenos Aires. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Santiago di Chileből érkező jelentés szerint Rios államelnök szerdán este valamennyi miniszter jelenlétében tartott rádióbeszédében bejelentette, hogy a chilei kormány határozatára megszakítják a diplomáciai és pénzügyi kapcsolatokat a tengelyhatalmakkal. Rios államelnök mintegy 40 percig tartó beszédében az amerikai közeli értekezlethől adódó kötelezettségekkel igyekezett megindokolni ezt a lépést.

Buenos Aires. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Castillo államelnök kijelentette, hogy Chile és a tengelyhatalmak diplomáciai kapcsolatainak megszakítása Argentína magatartását semmiképpen nem befolyásolja. A sajtó képviselőinek sürgetésére, hogy foglaljon állást a chilei lépéssel kapcsolatban, Castillo megállapította, hogy Argentína magatartása már ismeretes és ezen semmit sem fognak változtatni. Egyebekben az államelnök elutasította, hogy a chilei kormány döntését kommentálja.

Roma. (MTI.) A Messaggero híszaboni jelentése szerint algiri hírek arról számolnak be, hogy Giraud tábornok állítólag francia kormány összehívásán fáradozik. A kormányban bizalmas hívei foglalnának helyet. Hír szerint Giraud felkérte De Gaulle tábornokot, hogy jelöljön ki egy megbízottat, aki helyet kapna a kormányban.

Akarata ellenére került hadiállapotba a tengelyhatalmakkal az iraki nép

Kailani miniszterelnök rádióbeszédében ismertette a helyzetet

Ankara. (MTI.) A Stefani jelenti: Érdekes részletek váltak ismeretessé Irak hadüzenetéről. Az iraki miniszterelnököt azzal fenyegették meg, hogyha nem teljesíti a követelést London utasítására, feloszlatják az iraki kormányt és a megszálló hatóságok veszik át a kormányzást.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Rasid Ali el Kailani iraki miniszterelnök szerdán beszédet intézett rádión keresztül az iraki néphez és az arab világhoz. Beszédében a legerélyesebben tiltakozott az iraki áruló kormány nyilatkozata ellen, amelyben Irak hadiállapotban lévőnek tekinti magát a tengelyhatalmakkal szemben. Hangzottatta hogy az egész világ tudja, ez a nyilatkozat nem tükrözi a népi iraki népi véleményét és akaratát. Ha már Iraknak háborút kell viselni, akkor inkább a szőszegő Angliá ellen kellene harcolni. Beszéd végén annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a tengelyhatalmak győzelme biztos és Irak a tengelyhatalmakban hű barátja talált.

Giraud tábornok polgári tanácsosa készítette elő az északafrikai francia árusítást

Genf. (MTI.) A NII jelenti: Londonból jelentik, hogy az angol-amerikai csapatok észak-afrikai partraszállását alátámasztó összeesküvésről a Daily Telegraph közli, hogy annak élén Giraud tábornok mostani polgári tanácsosa, Debreuil állott. Ő volt az, aki megteremtette az összeköttetést az angol-amerikai csapatok parancsnokaival. Előzőleg Algírban a francia hadseregen kívül körülbelül 400 fiatalemberből álló csoportot szervezett. Egyidejűleg megteremtette az összeköttetést Murphyval. Amikor az összeesküvést előkészítette Darlan még nem volt Algírban. Debreuil összeesküvő csoportja éjszaka megszállta a

távbeszélőt és a rádiót. Ellenfeleiket pedig letartóztatták. — Hajnalban Murphy közölte Darlannal a partraszállást. Emberei ekkor letartóztatták Murphys és Darlant, akiket ő szabadlábra helyezett. Darlan ekkor felajánlotta szolgálatait Eisenhower tábornoknak.

Stockholm. (MTI.) A Stefani jelenti: Londonból jelentik, hogy az indiai helyzetet aggodalommal tárgyalják hivatalos brit körökben. Az indiai alkirály nem tudja megoldani a közellátási válságot. Csaknem minden körzetben hiány van gabonaműekben, cukorban és olajban. Az árak rohamosan emelkednek. Az éhség több helyen máris áldozatokat követelt. Egymást érik a rongáló cselekmények a vasutak és közintézmények ellen. Legsúlyosabb az inség Bombayban és a bombayi kerületben, ahol majdnem minden nap tüntetések vannak, melyeket csak rendőrséggel és katonasággal lehet megfékezni. Sok tüntetőt letartóztattak.

Rómából jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A király és császár jelenlétében szerdán folyt le a közel- és középkéleti olasz intézet akadémiai évének ünnepélyes megnyitása. Tucci az akadémia tagja, beszédében India humanizmusáról beszélt. Kiemelte Olaszország és India közötti kapcsolatokat. India ma elválaszthatatlanul összeforrt az európai szárazfölddel. A tengelyhatalmak háborúja ma India háborúja is.

Két heti fogházat kapott meggondolatlan tetteért egy vasuti munkás

„Meggzenvedett” nagyon, kenyerét is elvesztette a négy deci pálinka áldozata

Nagyvárad. Saját tud. Rendes külsejű, becsületos arcú munkás S. F., amikor a teremszolgálatot látogatja, mindenki tanúnak nézi a tárgyalóteremben. Csak kecsőbb derül ki, hogy vádlott, még hozzá a törvény szerint elég súlyos büntetésnek terhel. Az ügyészség ugyan- is lopás bűntette miatt emelt ellene vádat, mert az elmúlt év októberében megdézsmálta az árut, amelyet, mint vasuti munkásnak gondjaira bíztak. Tettét súlyosbítja, hogy mint állandó vasuti munkás, esküt is tett, így a lopást közhivatalnok minőségben követte el.

Hogy történt? Nem kell sokáig faggatni, mindent elmond szép sorjában, úgy, ahogyan megeseett.

— Éhes voltam és szomjas is, hetek óta nem láttam már szeszesítalt. S akkor éjjel a rám bízott csomagok közt

pálinkás demizsont lettem, abba aztán bele ittam. — mert hát megkivántam nagyon. Nem tettem ilyet azelőtt, nem is tennék soha többé, a „kenyerbő” is kitétek, megsgzenvedtem nagyon.

Kiss János vasutast, aki ellenőrző körútja során a vádlottat tettenérte a bíróság ezután már csak formaképpen hallgatja ki.

Ugy történt minden csakugyan, ahogy S. F. elmondotta.

Az ügyész súlyos büntetést kért, a megtevést munkásember enyhe ítéletet kért.

A bíróság ezek után S. F.-et, büntetlen előéletű, töredelmes vallomását és családi állapotát tekintve véve, a törvény által előírt legenyhébb — mindössze két heti fogházbüntetéssel sújtotta. S. F. csupán egy hónapi halasztást kért, hogy családjáról gondoskodjon, mielőtt a büntetését megkezdene. Az ügyészség a kért halasztást megadta, úgy hogy a négy és fél deci pálinkáért két heti fogházra ítélt munkásnak csak február 15-én kell büntetése letöltését megkezdnie.

Felhívás a németországi munkára jelentkezőkhez

Felhívom mindazon egyéneket, akik németországi munkára és kiközvetítésre nyilvántartásba vétettek, hogy folyó hó 25-én, azaz hétfőn reggel 8 órakor jelentkezzenek a m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatalnál (Szilágyi Dezső u. 23. sz.) a kötelező orvosi vizsgálat megajtása, valamint az útlevelek kiállítás céljából. A következőkre lesz szükség, tehát mindenki hozza magával: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Polgári személyi lap. 3. Bejelentőlap. 4. Munkakönyv és 5. 2 darab 6x9 fénykép.

Besurranó tolvajt ítélte el a törvényszék

Nagyvárad. Saját tud. Lukács József nagyváradai munkás néhány nappal ez előtt besurrant Gacsád János és Dan Mihály nagyváradai lakosok lakásaiba és onnan különböző apróbb értékeket, így két kiló krumplit, néhány deszka-törmelékét és egy lábravalót ellopott. A bíróság a megtévedt embert, aki láthatóan nagy nyomorban élhetett s amellett észrevehetően győngeelmű — két heti fogházbüntetésre ítélte.

MAGYAR HŐSÖK

Nagy Béla szakaszvezető hősiessége

Az önfeláldozó bajtársi érzésnek szép tanujelét adta a donmenti harcokban Nagy Béla szakaszvezető, egyik gyalogezredünk szakaszparancsnok helyettese.

1942. augusztus 14-én Uryw fölött egyik bombázó repülőgépnél harc közben súlyos sérülést szenvedett. A gép menthetetlen volt és személyzete ejtőernyővel kiugrott belőle. Egyik repülőnket ejtőernyőjével messze az ellenség fölé sodorta a szél és nyilvávaló volt, hogy az ellenség fogóságába esik. Nagy Béla tartalékos szakaszvezető két vele együtt önként jelentkező honvéddel vállalkozott arra, hogy megmenti válságos helyzetbe jutott repülő bajtársát. Harmadmagával bátran előretört, jól célzott tűzzel megtorpanította a repülőnket elfogására igyekvő bolsevistákat és mindaddig visszatartotta őket, amíg a repülő kiszabadította magát ejtőernyője köztétől. Sikertelen is a magyar repülő megmenteniök.

Amig On alszik

a Darmol dolgozik. Nyugodt alvását nem zavarja, mégis meghozza reggelre az enyhe és fájdalomtalan kiürülést. Kellemes hashajtó: **DARMOL**

Műsoros délután a bihari Gazdakörben

(Nagyvárad.) Bihar község reformátusága Szabó Pál lelkes vezetője mellett vasárnap délután 6 órai kezdettel a bihari Gazdakör nagytermében műsoros délutánt rendez a Főméltóságú Asszony segélyakció javára. Az ünnepség műsorát a Nagyvárad-Réti Sztáray Mihály énekkar önkéntes zökörének műkedvelő gárdája adja.

A jeles műkedvelők vasárnap délután a fél 3 óras vonattal utaznak át Biharra Nagy Lajos református s. lelkész, ifjúsági elnök vezetése mellett. A 6 órakor kezdődő ünnepély műsorában Csepreghy: „A sárka csikó” népszínművet adják elő a váradai műkedvelők. Megnyitóbeszédet Nagy Lajos s. lelkész, míg ünnepi előadást: „A haza szolgálatában” címen Szabó Lajos nagyváradai lelkes mond. Műkedvelőink az éjszakai vonattal térnek vissza.

Bihar magyarsága nagy lelkesedéssel készül a vasárnapi jótékony célú ünnepségre.

Január végéig kell írásban meghatározni a házfelügyelők jogkörét

Az új lakásbérleti szabályrendelet 60. §-a a következőképpen rendelkezik: „A házfelügyelő a bér átvételére és nyugtáztatására jogosult, ha csak a háztulajdonos, a házkezelő (házgondnok) a bérlőt az ellenkezőről írásban nem értesítette.”

Ennek folytán azoknak a háztulajdonosoknak és házgondnokoknak, akik a bérbeszedés jogát maguknak fenntartani kívánják, érdekükben áll, hogy a házfelügyelő ebbeli jogkörének a korlátozásáról bérlőiket még a folyó hó végéig írásban értesítsék, mert ellenes esetben a bérlők a február 1-én esedékes első bérnégyedi és illetve bérhavi béreket a házfelügyelő kezébe fizessék és a fizetéssel kapcsolatos veszélyek a bérbeadókat terhelik.

Az írásbeli közlésre vonatkozó iratmintát és a közlés eszközlése hatályosági feltételeit „A városi új lakásbérleti szabályrendelete csoportosított ismertetése” című jogi kézikönyv tartalmazza.

Azok a háztulajdonosok, akiknek a házaiban több bérlő van, az értesítéssel kapcsolatos többletmunkától akként kímélhetik meg magukat, hogy az iratmintát egy ív papírra másolják és ezt az ívet, amelynek a szöveg utáni részére ráírják azt, hogy kéri bérlőiket ezen közlésnek tudomásul vételére és arra, hogy a tudomásulvétel aláírásával elismerjék, bérlőik között közhiztetik. Az ekként aláírt ívet aztán meg kell őrizni. Ha valamelyik bérlő az aláírást megtagadná, akkor ehhez külön kell az értesítést a szabályrendeletben előírt módon eljuttatni.

A netalán február 1-e után beköltözők bérlőkkel a házfelügyelő korlátozott tudomásul vételét az írásbeli szerződésben, vagy pedig ennek nemkötése esetében külön írásban elismertetni. Szóbeli közlés sem a jelenben, sem a jövőben nem elegendő.

Erőteljes támadásokat indított Japán India keleti határvidékeken

Montgomery kemény leckét kapott Rommel páncélosaitól. Ellanyhult a harci tevékenység a Kaukázus és a Don közötti térségben a beállított olvadás következtében. Hadászatiilag fontos állásokat foglaltak el és többszáz foglyot ejtettek Tuniszban a tengely csapatai

Berlin. (Interinf.) Montgomerynek az az újabb kísérlete, hogy nagyszabású támadó hadművelettel most már három hónap óta ábrított sikert Rommel német-olasz páncélos hadserege felett elérje, megint megbiúsult. Kedden délelőtt a britek megkísérelték, hogy a német csapatok újonnan elfoglalt állásait egyetlen rohammal legázolják. A támadás Rommel nehéztüzérségének összpontosított tüzeben fennakadt. Erős brit páncélosok második támadása kedden délután szintén megbiúsult. Az ellenség 32 páncélost, több mint 50 gépkocsit és több üteget vesztett. Minden jel arra mutat, hogy Montgomery újabb támadást készít elő, amelynek súlypontja most már az arevonál közepén lesz.

Róma. (MTI) A Piccolo szerint India keleti határvidéken megelénkült a haditevékenység. Akjad vidékén heves harcok folynak. Jelentős japán erődítések vannak útban.

Madridból jelentik: (MTI) A legfelsőbb hadügyi tanács szerdán ismét összeült. Az ülést közben félbeszakították, míg a hadügyminisztert jelentéstételre hívták.

Legendás hősiességgel harcolnak Stalingrádnál a tengely csapatai

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A Véderő főparancsnokság közli: Kaukázus északnyugati részében német és szövetséges csapatok visszaverték a szovjet helyi támadásait. A beállított olvadás a Kaukázus és a Don közötti térségben megehezítette a harci cselekményeket. Kisebbség ellenséges erőket visszavertek. Egy ellenséges zászlóalj megsemmisítették a német csapatok. A Don-vidéken német csapatok a légi-erő támogatásával helyenként igen kemény harcokban feltartóztatták az ellenséges támadásokat. Egy gyalogos hadosztályunk 10 ellenséges páncélos megsemmisített. Stalingrád térségének védői, bár nélkülözéseket szenvednek, visszaverték az ellenséges támadásokat. Az Ilmen-tótól délre az ellenség egyik bekerített harci csoportját felmorzsoltuk. A bolsevisták egy további elvágott csoportjának részét kivetítettük állásaiból és visszavertük a tehermentesítő kísérleteket. A Ladoga-tótól délre kemény harcokban megbiúsítottuk nagy ellenséges erő támadását, miközben a helyi betöréseket elrezteltük, vagy a betörés helyét megtisztítottuk.

*Keleti harctér. (MTI) A Stefani Iroda tudósítója jelenti, hogy Stalingrád vidékén tovább folynak a súlyos harcok. A német és szövetséges csapatok, bár számtalan nehézséggel kell megbiúsítaniuk csodálatraméltó elszántsággal harcolnak és rendíthetetlen nyugalommal fogadják az állásaik ellen rohamra induló ellenséges hullámokat. A német és szövetséges csapatok gyilkos tüzeben egész szovjet egységek megsemmisültek. Minden egyes katona lelki az a megingathatatlan elhatározás tölti el, hogy mindenáron kitart. A stalingrádi csatában résztvevő csapatok hősiessége valóban legendás.

Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 970. közleménye Tripolitániában kedden is tovább tartott az élénk harctevelyenység Zuhánobombázók látható eredményel tá-

madták az angol oszlopokat, súlyos kárt okozva az ellenségnek és megakadályozva az előnyomulást. Déli helyőrségeink osztagai eredményesen megtámadtak egy ellenséges páncélos köteléket. Öt harckocsit megsemmisítettünk. Tuniszban tovább tart az olasz és német harcokötékek támadó hadművelete. Erős légi-erők támogatják a földi harcokat. Néhány harcászatiilag fontos állást bevettünk és többszáz foglyot ejtettünk. A tengely vadászai légi harcokban lelőttek

egy ellenséges gépet. Egy további gépet Tripolisz elleni támadás alkalmával lőttek le. Az algiri partok közelében torpedóvetőkötélekeink Giovannia Ciniocchi repülőfőhadnagy parancsnoksága alatt erős ellenséges elhárítás ellenére megtámadtak egy angol-amerikai karavánt. Az egyik kereskedelmi gőzöst találat érte. Meg-

Ujabb pusztító támadást intézett a német légi-erő London ellen

Belgium. (MTI) A Német TI jelenti: Szerdán délben német harcirepülőgépek nappali villám-támadást intéztek London ellen. Déli fél egy órakor mintegy száz vadászrepülőgép kíséretében több hullámban jelentek meg a német gépek a Themse felett és alig 30-50 méter magasságból dobták le bombáikat a Trafalgar-Road közelében levő városrészekre, valamint a dokkok területére. Hét záróléggömböt lelőttek. A bombák hadigazdasági berendezéseket, két gázometert rongáltak meg. Az angol vadászgépekkel Londontól délre légi-csata alakult ki, amelyben két brit gépet lelőttek, kettőt megromlaltak. A német harcirepülőgépek közül egy elveszett. Ugyanekkor más harcirepülőgépek Anglia déli részében és Wight-szigetén több helységet bombáztak.

figyelték, hogy süllyed. Eredményes volt repülőinek vállalkozása két ellenséges tengeralattjáró ellen. Az egyik tengeralattjáró elveszettnek tekinthető. Egy gépkocsi nem tért vissza. Egy torpedórombolónk elveszett. Ellenséges gépek szerdán délelőtt néhány bombát dobtak Noto vidékére. Egy ember meghalt 11 megsérült.

Kairó. (Bud. Tud.) A 8. angol hadsereg főhadiszállásáról jelentik, hogy az angol gépesített hadsereg előőrsei kedden Zlitenbe is behatoltak. Itt aránylag nagy kiterjedésű aknamezőre futottak. Montgomery tábornok most páncélos haderejének zömét Peni Uli felé irányítja.

Kairó. (Bud. Tud.) A 8. angol hadsereg főhadiszállásán közlik, hogy eddig Tripolisz területének több mint felét szállták meg. Peni Ulitól délre a német csapatok heves ellenállást fejtettek ki. Az angol hadsereg 60 kilométerre áll Tripolisztól.

Bernből jelentik: (B. T.) Az angol hírszolgálat szerint Londonban szerdán délben légi-erő volt. A légvédelem működésbe lépett.

Párizsból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint az OFI hírtiroda közli, angol repülő bombázták Franciaország egyik városát. Jelentős anyagi károk keletkeztek. Sok munkáscsalád hajléktalanná vált. A polgári lakosságnak áldozatai vannak.

Berlinből jelentik: (MTI) Illetékes német helyen közlik, hogy a hadifoglyok megbilincselésével kapcsolatban eddig nem érkezett válasz angol részről. A német jegyzék célja az volt, hogy angol részről biztosítékot kapjanak hasonló esetek megakadályozására.

Fontos szerződést irtak alá Hitler főhadiszállásán a német és japán gazdasági együttműködésről Japán és Olaszország között még folynak a gazdasági tárgyalások

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és Csima japán császári nagykövet január 20-án a Führer főhadiszállásán szerződést irtak alá a Németország és Japán közötti gazdasági együttműködésről. Ugyanezen a napon Rómában Ciano olasz külügyminiszter és a japán császári ügyvivő Olaszország és Japán között azonos szövegű szerződést irtak alá Ezek a szerződések, amelyeknek érvénye ugyanolyan időtartamra szól, mint a háromhatalmi egyezményé. az gazdasági tekintetben kiegészítik. A szerződés a három szövetséges nemzet egyezményének erőteljes továbbkialakulását jelenti. E szerződésekkel egyidejűen a háboru utáni időkre lefektették az alapját a gazdasági nagy térségek közötti tartós gazdasági együttműködésnek. A szerződésekben megállapítják mindenfajta gazdasági teljesítmények kicserélését és legmesszebbmenő előmozdítását, vala-

mint leszögezik az együttműködést az összes gazdasági és pénzügyi kérdésekben.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A gazdasági együttműködés ügyében a Németország és Japán között a Führer főhadiszállásán történt szerződés aláírással egyidőben Tokióban a német nagykövet, valamint a német gazdasági kül-

dótszág vezetője, továbbá Japán császári külügyminiszter között három végrehajtási megállapodás jött létre, amelyek konkrét részleteket tartalmaznak az áruforgalomról, a műszaki együttműködésről és a fizetési forgalomról. Japán és Olaszország között még folyamatban vannak a tárgyalások a szerződés végrehajtásának részleteiről.

Amerikai erőkkel váltják fel az iráni brit csapatokat

Tokió. (MTI) A Német TI jelenti: Hannoiból jelentik, hogy Francia-Indokína északi határvidékén a francia védelmi vonalakat építenek. Csongkaisek uralma alatt álló területtől fenyegeti veszély a francia gyarmatot. Csongkaiseknek 300.000 embere van ezen a vidéken.

Stockholm. (MTI) A Német TI jelenti: Egy lap közli az United Press jelentését, amely szerint jelentékeny amerikai erők szálltak partra a per-

zsa öbölben az iráni brit csapatok felváltására. A mosszuli olajmezők felügyeletét is átveszik az amerikai csapatok.

VÖRÖS KÖNYVET ADOTT KI A SPANYOL KÜLÜGYMINISZTERIUM. Madrid. (MTI) A NTL jelenti: A spanyol külügyminiszterium abból az alkalomból, hogy megalakították az ibériai tömböt, vörös könyvet adott ki, amelyben az elhangzott beszédek közlik.

Könyvkiállítást rendez a városi könyvtár és öt fiókot létesít a külvárosokban

Nagyvárad második helyen áll az ország városi könyvtárai között

Nagyvárad. Saját tud. Az üveges könyvszekrényekkel övezett irodában szemben ülünk Soós Andrással, a városi könyvtár vezetőjével. A könyvtár elmúlt évi kimutatása épp most készül, erről beszélgetünk.

— A statisztika minden részletében még nincs kész — kezdi ismertetését Soós András, de talán néhány szám is elég arra, hogy a könyvtár forgalmáról és gyarapodásáról az érdeklődők fogalmat nyerjenek.

— A könyvtár közönsége, mint ismeretes, két csoportra oszlik. A bent olvasók és a kölcsönzők csoportjára. A könyvtár helyiségeiben olvasók

száma 1941-ben 246 volt, míg 617-en kölcsönöztek otthon olvasásra könyveket. Ezzel szemben az elmúlt év decemberében 574 látogatója akadt olvasótermeinknek, míg azok száma, akik hosszabb időre kölcsönöztek könyveket 2912-re emelkedett. Ezek kilencszáznegyvenkettő utolsó hónapjában tehát összesen 3446 olvasónk volt, ami minden kétséget kizáróan igazolja, mennyire eredményes volt az a költségvetés és fáradság nem sajnálható munka, amellyel a város vezetősége az új otthonban elhelyezett könyvtár külső és belső tökéletesítésére áldozott.

Adakozásból is szépen gyarapodik a könyvtár

— Ami a könyvtár belső értékeit illeti — folytatja Soós András — az elmúlt évben 309 könyvet kaptunk ajándékba. A közönség tehát, ha teljes mértékben nem is értette át, még sem hagyta figyelmen kívül a felhívást, hogy a számára felesleges, vagy legalább is könnyebben nélkülözhető könyveket bocsássa a közintézmény rendelkezésére. Az apránként begyűlt perszáz könyven kívül egész láda könyvet küldött Szily Kálmán egyetemi tanár, akinek adományát a Közgyművelési Országos Szövetsége juttatta el a városi könyvtárhoz.

— A miniszterium a város vezetőségével együtt mindent elkövetett, hogy a könyvtár anyaga állandóan gazdagodjon s az olvasók minden rétegének igényét és érdeklődését kielégítse.

Az államtól 3000, a Közgyművelési Országos felügyelőségétől pedig 800 pengőt kaptunk könyvvásárlásokra, így módunkban állt a legfrissebb szépirodalmi könyveken kívül a legkiválóbb tudományos könyvek egész

tömegét is beszerezni. Itt van, tessék: A vaskos, sárgafedélű könyv, amelyet Soós András bizonyítékul felmutat Pintér Jenő: Magyar Irodalomtörténete.

— Ez a nyolckötetes munka ma már szintén olvasónk rendelkezésére áll — jegyzi meg elégedetten. — Folyóirat 65-ig a könyvtárba. Így is hiányzik jó néhány, arra azonban gondot fordítunk, hogy minden műfaj képviselve legyen. Eppen ezért a szépirodalmi lapokon kívül járunk legalább egy filozófiai, állattani, csillagászati, politikai, földrajzi, sőt kimondottan zenei folyóiratot is.

— A könyvek szaporodása persze szükségessé teszi, hogy állandóan bővítsük a katalógusokat. Tekintettel arra, hogy minden egyes könyv megvétele után új katalógust nem nyomathatunk, ezt a problémát úgy oldottuk meg, hogy írott katalógusokat csatolunk a nyomtatott könyvjegyzékekhez. Ezek a katalógusok — a román idők „rendszerétől” eltérően — pontos kimerítő jegyzékek.

Csak Ungvár előz meg hennünket!

— A jövő év költségvetési kerete? — vetjük fel a kérdést.

— Ugyanaz, mint az elmúlt esztendőben volt. A miniszterium az elmúlt évben minden lehető megadott s a város vezetősége is szívén viselte azt, hogy ez a kulturintézmény megfelelően minden követelménynek. Ezt igazolja Vargha László dr. közgyművelési előadó megállapítása is, amely szerint — mint az elmúlt év nyarán történt látogatása során kijelentette — az ország városi könyvtárai között Nagyvárad a második helyen áll. (Az első hely az ungvári könyvtárat illeti meg.)

— Mik a legfontosabb tervek, legszorgosabb tennivalók?

Milyen kiállításokra készülnek?

— Terveink között szerepel — folytatja tovább Soós András — hogy a nyáron könyvkiállítást rendezünk. Először is a biharmegyei és nagyváradai vonatkozású könyvekből. Ezzel kapcsolatban előre is felkérjük a közönséget: Akinek a kiállítás anyagához illő könyve van, bocsássa rendelkezésünkre. A kiállítás elmúltával a könyveket tulajdonosaik természetesen visszakapják.

— A biharmegyei és nagyváradai

vonatkozású könyvek kiállításán kívül tervbe vette a városi könyvtár vezetősége azt is, hogy a régi, ritkább könyvekből is kiállítást rendez. A két könyvkiállítást a könyvtár olvasójában, vagy — amennyiben gazdagabb anyag gyűlne össze — a város háza kistanácstermében tartjuk meg.

A beszélgetés során Soós András érdekes tervről tesz említést.

— Valamelyik nevesebb fővárosi

könyvtáros nagyváradai előadására gondolunk — magyarázza. — Az indítványt egyébként már elfogadták, így a szabadegyetemi előadások keretében erre is rövidesen sor kerül.

— Az Iskolán kívüli Népművelési Bizottsághoz egyébként, még egy másik indítványt is küldöttünk. Felvetettük azt a tervet, hogy — a városi könyvtár bekapcsolásával — négy, öt népkönyvtárat létesítsenek a külvárosok területén. Így lehetne Váradelevén, a Réten, Ossi-telepen és még egy-két külvárosban könyvtárat felállítani. A létesítendő könyvtárak elhelyezése nehézségekbe nem ütközik, iskolák és kulturházak ugyanis csaknem minden külvárosban vannak, a könyveknek tehát könnyen kerülne

hely. A könyvtárak vezetését esetleg egyik tanító, vagy valamelyik egyesület vezetője látná el.

— A Népművelési Bizottság — egyébként ezt a tervünket is örömmel és helyesléssel fogadta. A külvárosi népkönyvtárak felállításának ügye tehát már csak rövid időt igényel. Terveink tehát lennének s mindent egybevéve, csupán egy miatt panaszkodhatunk: A könyvtárnak jelenleg csak három tisztségviselője van: Darabont Magda, Herman Anna és Hegedüs Margit. Bárhol is buzgólnak, képtelenek elvégezni azt a munkát, amelyet a megnövekedett és még egyre növekvő olvasótábor jelent.

Az olvasók táborának szaporodásával kapcsolatban egyébként — fejezi be Soós András, aki különösen a népkönyvtárak felállításának tervéért minden elismerést megérdemel — még örvendetes hírt jelenthetünk: A könyvtár jövedelme is fokozódott s éppen a háromszorosára, mint az elmúlt esztendőben volt.

Horváth Imre.

Vetített képes előadás a MÁV alműhelyben

A narviki ércvasutról és a norvég fjordok világáról beszél Báthory Béla

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai MÁV alműhely „Turul” Dal-, Zene- és Önképző Egyesület kultúrelőadásorozatának keretében január 24-én, vasárnap délután 6 órai kezdettel előadói délutánt rendez, amelyen Báthory Béla

országoshírű szakelőadó, MÁV-tisztviselő színes vetített képekkel illusztrálva beszél a narviki ércvasutról és a fjordokról. Az előadás díjtalan. Ruhátár kötelező. Az előadás tárgyát tekintve, nagy érdeklődésre tarthat számot.

Sik Sándor a szabadegyetem második félévének első előadója

„Lélek a költészetben” címen tart előadást a kiváló író és tudós

Nagyvárad. Saját tud. Kiváló előadó lép január 22-én, pénteken a Nagyváradai Szabadegyetem hallgatósága elé. Sik Sándor dr., a szegedi Horthy Miklós Tudományegyetem magyar irodalomtörténeti tanszékének tanára, a mai magyar költői nemzedék egyik legkiválóbbja tart előadást.

Sik Sándor neve egyike a legismertebbeknek. Népszerűsége mindenekfelett annak a sokoldalú munkásságának tudható be, amellyel néhány évtizede szolgálja a magyar szellemi életet. Résztvevett a Magyar Csérekészövetség megalapításában s a egyszerű mozgalom minden megnyilvánulásánál mint irányító tényező mai napig is tevékenyen közreműködik. Deresedő hajjal is a jövő reményét hordozó magyar ifjúság lendületet, erőt, bizakodást soha nem veszítő barátja.

Sik Sándor, aki piarista szerzetespap, a magyar vallásos irodalom kiemelkedően értékes tagja. Csodálatos átérzéssel fordította ódon zamatú magyar nyelvre a zoltárokat. Imádságos könyve az egyik legszebb, legfinomabb hangulatú ilyen mű. Misztériumi témái, oratóriumi, különösen költeményei a modern magyar költők legjobbjai közé tartoznak. Költeményeinek teljes kiadása nemrég jelent meg a könyvpiacra. Számontartják, mint kiváló hitszöveget is.

S végül — de nem mint legjelentektelenebb — meg kell említeni eredményekben egyre gazdagabb tudomá-

nyos tevékenységét. Immár több, mint egy évtizede adja elő a szegedi egyetemen az irodalomtörténetet. Szuggesztív egyénisége, pompás előadóképessége és biztos ítélőképessége a fiatal magyar tanárnemzedék nevelésében felbecsülhetetlen értékű pedagógussá avatják. *Mindszenty Gedeonról, Gárdonyiról, Adyról, Prohászkaról* szóló tanulmányai után nem is oly régen jelent meg két nagyszabású műve *Pázmányról és Zrínyiről*.

Pénteki előadásának címe: *Lélek a költészetben*. Az előadó Vörösmartytól máig remek magyar verseken keresztül mutatja be a lélek titkait, a kifürkészhetetlent, a dolgokon túli kereső örök emberi szellem útját. A Szabadegyetem vezetősége az előadással kapcsolatban arra is megkérte az illusztris költőt, hogy ismeretes lebilincselő előadásában mutasson be néhányat saját verseiből is.

Jótekönyvcélú műsoros táncdélutánt rendeznek a cipész iparosok

Jótekönyvcélú műsoros táncdélutánt rendez a Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Cipésziparosok Szakosztálya az Ipartestület nagytermében folyó év január hó 24-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel, amelyre ezúton is meghívjuk a nagyérdemű közönséget ezen nemes akció támogatására.

Rendezőség.

Egy könyv — egy szív — egy új munkatárs

Amit el kell mondani egy most megjelent érdekes könyvről

Nagyvárad, január hó.
Csak néhány hete van közöttünk. Leült egy árván maradt íróasztal — a szellemi küzdelem egyik „kiserődjének” fegyverei — mellé és ezzel fegyvertársunk lett. Újabb katona az arcvonalban. Újabb hit és meggyőződés ebben a fárasztó, idegölő nagy közömbösségekben, elvtelenségben. Tudta, hogy mit jelent a mi vonalaink védelme. Tudta, hogy csak napokkal, órákkal, esetleg a leírt betűk számával mérjük azt a munkát, amiben szívünk vérét, idegzetünk legjavát öljük. Mégis lelkesedéssel, reménységgel és törhetetlen hittel vállalta.

Az olvasó is észreveszi lassan a változást. Új név tűnik fel a lap hasábjain. Régi és új moudanivalók színe-esebb, változatosabb formában jelennek meg. Egy-egy feltűnő írás után talán még arra is rákerül a sor, hogy kimondják: új ember dolgozik a lapnál.

Igen, új ember. Új ember, aki szent hivatásának tekintti háládatlan mesterségünket. Jó ez nem csak azért, mert friss erőt, küzdőképességet jelent, hanem azért is, mert felrész egy kicsit bennünket is. Új ember új szemmel lát, ha új helyre megy. Talán olyan dolgokat is megfigyel, amelyeket mi éppen a megszokottság miatt nem veszünk észre.

Fészek a könyv címlapján

Dr. Virág Jeromos most már közöttünk van. Tudjuk, hogy kicsoda, ismerjük jól és olvasunk bensejében. Pedig nevén kívül alig árult el valamit. De rögtön a bemutatkozás után kezünkbe adta könyvét, amely éppen most jelent meg a rákospalotai Szalézi Műveknél. Ezzel a könyvvel jött közénk. Ez ajánlólevele, külső és belső fényképe.

A felelősségtől a családig — ez a könyv címe. Ami benne van, az az iparosokéknak szól. A címlapon egy erőteljes férfikéz csipogó kismadarakkal teli fészket emel a kereszt napja felé. Igen, a könyv célja ez. A mesterség, az ipar kitanulásának egyik állomásától, a segédavatástól az önállóságig, vagy a családig akarja kalauzolni, védeni az iparos ifjúságot a szeretet fészkeinek melegével. Önévelési útmutató akar lenni az ifjúságnak egyik olyan rétege számára, amelyikkel eddig keveset törődtek. Hiszen nemrégben foglalkozott a mi ipartestületünk is a segédítőknak, segédanfolyamok kérdésével. Nem rég állapították meg a mestervizsgák alkalmával, hogy a fiatal segédek általában készületlenek.

Tovább vihetjük ezt a gondolatot és következtethetünk arra is, hogy a legveszélyesebb korban levő iparosifjúság lelki és szellemi neveléséért kevés történik. Igaz, egy könyv még nem oldja meg a kérdést. De ez a könyv a maga gazdag tartalmával főképpen pedig az irak sok szeretettel, amelyet írja be-

ne felhalmozott, figyelmeztető, útmutató lehet, az ifjúság számára pedig a leghasznosabb lelki olvasmány. Azt is tudjuk, hogy a serdülő ifjúság a hitvány ponyvát jobban kedveli a komoly szellemi megerőteltetést és lelki emelkedettséget követelő könyveknél. De kezükbe

„Becsületesség mindenek fölött”

Mit mondjunk még új munkatársunkról és könyvéről, amelyet névjegyként nyomott a markunkba kevéssel beköszöntése után? Talán ismertünk belőle néhány fejezetet. Ez minden kommentárnál többet fog mondani.

„... A lelkiismeretesség a jellem követelménye. A jellemes ember nem a látszat kedvéért dolgozik.

Külsőleg ragyogjon a munka, hogy a mester ne „dörmögjön”, „csak addig legyen jó, amíg a műhelyből elviszik s azután mit törődöm vele!”... Ez lelkiismeretlenség. Artass vele munkaadónak, a magyar ipar hírének s önmagadnak is. Csak a magy! Igen, így van! Ugye nem szeretnéd, ha mások szemébe mondják? Bizony erősen becsületbe vág az ilyen kijelentés. Hát még milyen komoly dolog, ha ez nemcsak kijelentés, hanem lakásban, cselekedeteidben van ennek az alapja.

Ha látod, hogy mások csak a lát-

kell adni. Azok, akik valamilyen formában érintkezést tartanak fenn ezzel az ifjúsággal, törekedjenek arra, hogy kezükbe adják az ilyen könyveket. Csak egyszer kell kigyújtani az önnevelést, a jellemfejlesztés öntudatát az ifjú szívben, a többit majd elvégzi ez a könyv.

szatért dolgoznak, ne kövesd őket, még akkor se, ha csúfolnak lelkiismeretes és szorgalmas munkáért. Majd elhallgatnak, ha munkád által kivívod magadnak az emberek megbecsülését. Legtöbbször irigységből hántanak; nincs erejük, hogy becsületesen dolgozzanak s attól meg félnek, hogy szorgalmad által több leszel, mint ők. Ne törődj az ilyen emberekkel, járd tovább is a kötelesség útját!

Még akkor se térd le a becsület útjáról, ha azt látod, hogy mások csalással, hazugsággal jobban boldogulnak, mint te szorgalmas és lelkiismeretes munkád által.

Légy büszke munkás-hivatásodra

Nincs joga senkinek ahhoz, hogy a munkást lenézzé, mert szüretosan és tisztosan szolgálja az életet. De a munkás-

... nem szabad restelkednie, hogy munkát csinál. Mindenki értékes, aki munkájával keresi a kenyerét s munkájával szolgálja az emberi haladást. Nagyon szegény és felületesebb gondolkodást árul el, aki megretti vagy szégyenli a munkást munkája miatt. Ne keseredj el, ha ilyenekkel találkozol! Sajnálj inkább őket rövidlátásuk miatt. Sajnálj a méltó, aki nem látja meg az élet nagy összefüggéseit.

Érezd át hivatásod fontosságát! Éljen abban a tudatban, hogy munkáskezeggel a magad helyén hasznos és tisztas munkával te is hozzájárulsz az általános közjóhoz. (Q. A.)

Tudod, miért jó, hogy elmélyedj a gondolatokban? Aki nem tudja értékelni a munkás szerepét és fontosságát, az a munkáséletet nyűgnek tartja, a munkás állapotot pedig oly életnek, amelytől szabadulni kell. Mi ennek a következménye? Szabadulni tőle, bármilyen lehetséges. Ha pedig nem szeretted a hivatást, amelyben élned kell, kihajt szívedben az elégedetlenség s mindig súlyosabban érzed a munkásélet nehézségeit. Az elégedetlenség még azt a his boldogságot is elrabolja tőled, mely az életben neked jutna... *

S aztán így folytathatnánk az idézeteket, míg csak tart a könyvből, mert minden fejezete értékes, oktatandó. Minden fejezetben írómunkatársunk szívének meleg szeretete lüktet. Hiszünk, hogy mi is meg fogjuk és olvasóink szintén meg fogják érezni ezt a szeretetet dr. Virág Jeromos munkásságában. (pont.)

Milyen joghatósága van Magyarországra hercegprimásának a keleti szertartású püspökségek felett?

VI. Pius pápa annakidején nehezen szánta rá magát a nagyváradi görögkatolikus püspökség megalapítására

A Nemzeti Ujság írja:

Dr Papp György kanonok, a Pázmány Egyetemnek a Keleti Egyház teológiájának előadója legújabb könyvében azt a kérdést boncolja: megszüntette-e a gyulafehérvári—fogarasi, valamint a zágrábi érsekség felállítását Magyarországra hercegprimásának ezen egyházmegyék felett addig gyakorolt primási joghatóságot, vagy sem.

A tudós szerző a kérdésre határozott nimmal felel a történelmi előzmények előrebocsátása, a külső és belső kútfők pragmatikus taglása alapján. Már a hazai románság únionális mozgalmának forrásanyagából is megállapítható, hogy abba Lippay György, majd Kollonich Lipót kifejezetten primási jogkörbe és primási joghatósággal folytak be. Ugyanez volt a helyzet 1877-ben a közös görögkatolikus egyházmegye megalapításával kapcsolatban. Ez a joghatóság csak a gyulafehérvári—fogarasi (1854) és a zágrábi (1862) érsekségek felállításával kapcsolatban vált főképp a román kanonisták részéről vitássá. Ezt az „Ecclesiam Christi” kezdetű bullának arra a rendelkezésére alapítják, hogy a gyulafehérvári és a fogarasi egyházmegye főpásztorai az új alapítással az esztergomi metropolita joghatósága alól felmentették. A szerző azonban hathatósan kimutatja, hogy a

primási joghatóság alól való felmentésről nincs szó. Már pedig ahhoz még csak vita sem férhet, hogy más a metropolitai és más a primási joghatóság tartalma és terjedelme, s így egyikből a másikra okszerző következtetés nem vonható. Nem hagyható a kérdés eldöntésénél figyelmen kívül az sem, hogy a magyar partikuláris jogfejlődés szerint minden magyarországi püspökség, bármilyen szertartású legyen is az, minden külön rendelkezés nélkül a primási joghatóság alól került. A nagyváradi és kőrösi konstitúcióknak se szeri, se száma. Ebből folyóan a lugosi és szamosújvári egyházmegye, jóllehet erről az alapító bullákban egy szóval se történik említés minden arra vonatkozó külön rendelkezés nélkül automatikusan Magyarországra primásának joghatóság alá került. A nagyváradi és kőrösi püspökségek illetően pedig ugyanez minden kétséget kizáró módon megállapítható VI. Pius pápának 1777. évi június 28-án az esztergomi érsekhez intézett leveléből, amelyben azt közli a primással, hogy nehezen szánta rá magát a nagyváradi s kőrösi görög-szertartású katolikus püspökségeknek megalapítására, s hogy mégis teljesítette Mária Terézia idevonatkozó kérelmét, abban része volt annak is, hogy a primás és utódai gondoskodásában biztosítva látja az unió sorsát.

A primási joghatóságból folyó ez alól a gondoskodás alól soha és sehol nem nyert felmentést se implicite, sem pedig explicite, se a lugosi, se a szamosújvári egyházmegye, éppúgy, amiként nem tartalmaz az Ecclesiam Christi pápai bulla se ilyen exempciót a gyulafehérvári és fogarasi érsekséggel kapcsolatban sem. Ilyen körülmények között pedig jogi abszurdum azt vitatni, hogy amikor maga az érseki tartomány alá van vetve a primási joghatóságnak, ugyanakkor az érseki tartományhoz tartozó egyik vagy másik egyházmegye már ki volna az alól véve. Mindezek alapján a szerző azt a következtetést vonja le, hogy a román kanonisták álláspontja helytelen, a joghatóság alól való kivonás az említett egyházmegyéknek csak az esztergomi érseki joghatóságra vonatkozik, a primási joghatóságra azonban nem, ami világosan kitűnik Scitovszky János primásnak 1853. június 7-én az Apostoli Szentzsékhöz ama előterjesztéséből is, amelyben annak ad kifejezést, hogy „juri metropolitico quidem renunciem, sed Primatiali nequaquam” (a metropolitai jogról ugyan lemondott, de a primásiról sohasem).

Kövérházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok at

Kereszténymagyar

keresztény

magyarnál vásáro

Film-Színház-Művészet

Sivárság

Wlassics Gyula báró írja a „Forrás”-ban: „Adjon a magyar film gondolkodóival az ember lelkeről, vesse fel a honnan, hová, a miért, a hogyan kérdéseit, adjon utmutatást a jó és rossz kettéválasztásra, világítson be az ember belső életébe, teremtsen bepillantást a mindent mozgató ész és lelkiismeret világába, az akarat és tett viszonyába, az érzelmi világába. De a világért oktató előadásra emlékeztető formában, hanem mindig a nézőre hagyva a tanulságos következtetés levonását.”

Napok óta figyelem, hogy az emberek valóságban szétkapkodják az egyik mozi előadásainak a jegyeit és az emberek úgy állnak a pénztár előtt, mint inséges időben a pék és a mézszáros boltajtója körül. Pedig aznapra már minden jegy elkelt. A pénztár fölé függesztett tábla világosan és messzireláthatóan hirdeti, hogy „jegyeket csak a holnapi előadásra lehet kapni”.

Körülnézek a jegyvásárló közönség soraiban is. Vannak közöttük az élet napos oldaláról valók is, de kevesen. Azok telefonon keresztül rendelik meg jegyüket, vagy elküldik érte a leányt. A jegyvásárlók tulnyomó része szegény ember, sőt sok közöttük a toprongyos. Suhanc is akad szép számmal. Valami csodálatos varázs vonzza őket a mozgó, beszélő kép házába, ahol „a stramm kis nő”, meg „a jópofák” pompásan elszórakoztatják két órán keresztül. A „jó” film hírért szájról-szájra adják a valósággal lázban ég a város, ha kedvencei szerepelnek egy-egy filmben. Olyanokat is lehet ilyenkor a mozi-ban látni, akiket egyébként csak földrengés, vagy tüzvész kergetne ki lakásukból.

Megnéztem én is egy ilyen stramm-nős, jópofás filmet. Kora délután tudtam csak jegyet kapni. Délután háromkor ugyanis „csak” annyira rohamozták meg a pénztárt, hogy előadás kezdetéig minden jegy elfogy. De már a következő 5 óráig és a 7 óráig előadásra nem lehetett volna jegyet kapni. Akkorára mindenki szabaddá tudja tenni magát. A három óráig előadás megkezdése után már csak a következő napokra lehetett jegyet venni. Természetesen korlátozott mennyiségben. Mert hát jelenleg „bombafilm” fut. Mindenki meg akarja nézni.

Az emberek valószínűleg a tömegszuggesztio hatása alatt lépik át a mozgókép házában küszöbét. Így lépnek be a diszes terembe. Ilyen ünnepi hangulatban foglalják el helyeiket s így várják a nagy eseményt. Közben észre sem veszik, hogy jó nyugedőráig haskóttokkal, szövetekkel, órával, ékszerrel, rádióval, vendéglővel, könyvvel, tücsökkel, bogárral foglalják le az idejét. Egyesek kívül-

ről tudják már a reklámok szövegét. Azután következik a következő műsorszámok ismertetése. Ez is jó tíz perc. Csak ezután kerül sor a hirdetőre, amely — ha ötletes, ügyes és tartalmas — méltán nevezhető az egész előadás fénypontjának.

Legjobb esetben is beletelik húsz perc, amíg a főműsor filmje kezd perregni a vetítógépből. Feszülten figyelem a nagy filmet. Néhány jelenet után már nyilvánvaló a befejezés is, sőt a bonyodalmak kerete is adva van. Figyelem a jeleneteket és keresem a gondolatot, a szépet, a jót, a művészi, a szellemi és lelki táplálékot. Várom, hogy majd csak belekap a mese, az ábrázolás ekéje a lélek talajába és kincseket, vagy legalább is rozsdás vasat forgat ki belőle. De hiába minden várakozás. Minden a felszínen történik, minden átfut a fehér vászon türelmes mezején, mint az ártílis felhő s az üres nevetésen kívül semmi, de semmi nyoma sem marad a lelkekben. Csak nevetés, csak üres fintorok, hihetetlen felületességgel odavetett ötletek! Semmi más.

Sivárság. Szomorú igénytelenség az egész vonalon. Fejléc, vagy illusztráció a kultúra csődjét tárgyaló nagy tejezethez.

Miért szeretik mégis az emberek? Miért rohanják meg a jegypénztárakat és miért vesznek meg minden jegyet már napokkal előre? Talán azért, mert alcsó szórakozás és a teremben meleg is van. Talán azért, mert feledtetni a napi gondokat. Nem kíván mély elmerülést, szellemi és lelki tornát. Nem mutat felfelé és nem világít rá az őtiáember lelki, szellemi színvonalának primitív ségére. Nem olt a lélekbe mardosó problémát és nem vet fel kérdéseket, amelyek könnyes mosolygáson keresztül is eljutnak a lélek legbenső kamrájába. Mert a modern ember nem szereti a problémákat. Nem szereti azt hallani, hogy ő jövőt épít, neki feladatot kell megoldania a jövő nemzedékek számára. Nem szereti a kérdéseket, ha azokat neki kell megoldani. Ha ilyesmit vet fel előtte a film, akkor szereti látni a kibontakozást is, mert magára semmit sem akar vállalni. Ezért fogadták el a komolyabb filmeket is. Az Őrsérváltásban a zsidó pereputty kibukott, a Harmadikban az iskola mégis meglett, s bizony, ez is idetartozik, a Halállos tavaszban a beteglelkű ember a vízbeugrott...

Valamilyen nyomasztó nagy sivárságot éreztem magam körül, amikor az előadásról kifelé tolongtunk. A bejáratnál már ott tolongott a második előadás közönsége. Valamennyi boldogan szorongatta markájában a jegyét. Olyan meglegedettek voltak, mintha a gondtalanság Eldoradójának küszöbén állottak volna...

(piccolo.)

A színházi iroda közleményei:

Péntektől: Cirkuszhercegnő, Kovács Irénnel

Csütörtökön este 6 óráig tartja fenn a színházi pénztár a m. t. premier bérlőközönség helyeit a január 26-iki Kolozsvári Nemzeti Színház prózai tagozatának vendégjátékára, amikor is Illés Endre: „Törtetők” c. szatirája kerül színre.

Január 27-én, szerdán este is a „Törtetők” van a színház műsorán. Jegyek elővételben már válthatók.

Nemes Rózsa csütörtökön este a VI. munkáseelőadás keretében kerül színre. Filléres helyárak.

Pénteken este, szombaton este, vasárnap délután és este Kovács Irén felléptével a Cirkusz hercegnő című nagyoperettet újítja fel a színtársulat. Kovács Irén partnerei: Göndör Klári, Fajk Rózi, Daniss Győző, Benkő Béla, Szabó Ernő, Pákozdy Ferenc és Mikes Béla lesznek. Pénteken este premier bérlet, szombaton este „A” bérlet.

Szombaton délután filléres helyárakkal Kovács Irén felléptével Denevér, Strauss nagyoperettje kerül színre.

Hétfőn este a legmulatságosabb

operett-újítás a Gyöngyvirágos huszárszínház filléres helyárakkal kerül színre.

Január 28-án, csütörtökön este Ünnepi-díszelőadás lesz a színházban a Kormányzó né. Öfömlőssége felhívása folytán a hadbavonultak és elesettek hozzátartozóinak téli megsegítésére. A díszelőadásban Raffay Erzsébet, a m. kir. Operaház tagja is fellép. Az előadás tiszta bevétele a fenti nemesség célja. Jegyek már válthatók.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön este: Nemes Rózsa.
Pénteken este: Cirkusz hercegnő, premier bérlet.
Szombaton délután: Denevér.
Szombaton este: Cirkusz hercegnő, A-bérlet.
Vasárnap délután és este: Cirkusz hercegnő.
Hétfőn este: Gyöngyvirágos huszárszínház.
Keddén és szerdán este: Törtetők (A kolozsvári Nemzeti Színház prózai tagozatának vendégjátéka.)

Nem vesznek fel átmenetileg csomagokat a 2-vel kezdődő táborig postaszámokra

A m. kir. honvédezerkar főnöke úgy rendelkezett, hogy a 2-vel kezdődő táborig postaszámokra átmenetileg nem vesznek fel csomagokat, mert részint a mozgó hadműveletek, részint a kedvezőtlen időjárás (hóviharak) miatt a táborig postaküldemények továbbításában beállt torlódás csak így lesz elkerülhető.

Filmmatinét rendez a váradi német lektorátus

Nagyvárad. A Német Akadémia Nagyvárad Lektorátusa január 24-én délelőtt 11 órakor a Belvárosi mozgó helyiségében filmmatinét rendez, amelynek keretében bemutatásra kerülnek a legújabb hirdadók, „Albérlek a madarak birodalmában” és „A német Duna” című kulturfilmek. Helyárak: 40, 60, 80 fillér.

Diszelőadást rendez Nagyváradon a Magyar Elektrotechnikai Egyesület

A 40 éve fennálló Magyar Elektrotechnikai Egyesület január hó 23-án, szombaton délután 6 órakor Nagyváradon a városháza közgyűlési termében vitéz Péter István iparügyi miniszteri osztályfőnök elnöke alatt a magyar elektrotechnikus társadalom több kiváló vezetőegységének közreműködésével díszszakülést tart, melyen minden érdeklődőt szívesen lát az egyesület. Targysorozat: Magyar Hiszekegy. Üdvözlések. Vitéz Péter István m. kir. iparügyi miniszteri osztályfőnök elnöki megnyitója. Balyi Károly premontrai tanár előadása: Dr. Károly Irén és a nagyváradi villamosmű. Hímnuez.

A díszszakülésnek az a célja, hogy annak keretében az egyesület vezetősége megkezdje Keletmagyarországi és Erdélyi elektrotechnikus társadalmával az együttműködést és egyben megnyissa a Nagyváradon rendezendő ismeretterjesztő elektrotechnikai előadások sorozatát, melyeken a helyi előadók kívül az egyesület kiváló központi előadói is közre fognak működni. Nagyvárad városának különös megtiszteltetésül szolgál az a tény, hogy visszaesett területeken (Felvidéket, Erdélyt és a Délvidéket is beleértve) a legelő vidéki szakülést Nagyváradon rendez meg az egyesület.

Január 26-án tartják meg a pót lóosztályozást

Felhívom mindazon Nagyváradon lakó ló és járművet tartó gazda figyelmét arra, hogy amennyiben lóva vagy járműve az 1942-43. évre osztályozva nem lett, illetve az 1943. január 2-8-ig megtartott osztályozáson nem lett bemutatva, hogy ezen lovakat és járműveket az 1943. január hó 26-án reggel 8 órakor a marhavásártéren megtartandó pót lóosztályozáson okvetlen mutassák be.

Nyomatékosan felhívom minden ló-tartó gazda figyelmét arra, hogy amennyiben lovakat osztályozva nincsenek azt az eladás alkalmával átírni nem lehet, valamint arra is, hogy minden adást-vevést a város katonai ügyosztályánál (gr. Teleki Pal-u. 3.) okvetlen be kell jelenteni, mert ennek elmulasztása büntetést von maga után.

Nagyvárad, 1943. január 19.

Dr. Gyapay László s. k.
h. polgármester.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Zakar András

Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták

Ara fűzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda
kiadása.

Kapható könyvosztályunknál

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZÉKELYI DRÓTU-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kériratokat nem adunk vissza.

ELUTAZOTT BUDAPESTRŐL A FINN PARLAMENT ALELNÖKE. A MTI jelenti: Wuorimaa, budapesti finn követ szerdán délután a finn követé-
gen fogadást rendezett Linkomies Ed-
win dr. finn parlamenti alelnök tiszte-
letére. A professzor szerdán este a kul-
tuizminiszter kíséretében az Operában
volt. A finn vendég csütörtökön utazik
el a magyar fővárosból.

**Hajduböszörmény város elbucsu-
tatta harctérre induló katonáit.** Hajdu-
böszörményből jelentik: (MTI) A város
nagyon szeretettel bucsúztatta a har-
ctérre induló egyik alakulatát.

**A NAGYVÁRAD ÉS VIDÉKE IPAR-
TESTÜLET FAIPARI SZAKOSZTÁ-
LYA ÉRTESETI** faipari, ácsipari és kár-
pítós tagjait, hogy szeg érkezett és igé-
nyeiket jelentsék be a szakosztály iro-
dájában, délelőtt 9-1-ig és délután
4-6-ig. Elnökség.

Az Erdélyi Méhész Egyesület 1943.
évből 8-14 napos ingyenes méhé-
zeti tanfolyamokat rendez, Nagyvá-
rad, Nagyezalonta, Margitta, Ernőhály-
falva és Székelyhid községekben. A
tanfolyamon részt vehetnek kezdő és
haladó méhészek, nők és férfiak, fiúk
és leányok. A tanfolyam 8-14 napra
beosztott 28 órát vesz igénybe. A tanfolyam
díjtalan, előadót az Erdélyi Mé-
hész Egyesület küld. A tanfolyam
megrendezésének előfeltétele, hogy ar-
ra legalább 20 hallgató jelentkezzen.
Mindazok, akik a fenti tanfolyamokra
beiratkozni óhajtanak, jelentkezzenek
az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesü-
let kirendeltségénél Nagyváradon, Ti-
sza Kálmántér 17, ahol bővebb felvilá-
gosítást is kapnak.

VONATOT AKARTAK ROBBANTANI SVÁJCBAN. Zürich. (Bud. Tud.):
Illetékes katonai helyen közlik, hogy
január 20-án a Kiebázel területén lévő
vasut pályatestre alá robbanóanyagot
helyeztek el, amely a talpát rongálta
meg. A forgalmat nem szüntették be.

**Robert Taylor amerikai film-
színészt internálták Spanyolor-
szágban.** (Lisszabon.) Mint Tan-
gerből közlik, Robert Taylor ameri-
kai filmszínészt Spanyolországban in-
ternálták. A filmszínész ugyanis egy
repülőgépről volt, amely a spanyol-
marokkói területen kényszerleszállást
hajtott végre. A filmszínészt a gép
legénységének többi tagjaival Xauen-
től nem messze elfogták és internál-
ták.

ÉRTESETÉS. Az építész szakosztály
felhívja összes tagjait, hogy havi szeg-
szükegletüket a szakosztályirodában
sürgősen, írásban bejelenteni szívesked-
jenek.

**Zárt ülésen tanácskozott az angol ai-
sóház a rendelkezésre álló férfi és női
tartalékokról.** Amiszterdamból jelentik:
(MTI) A Német Távirati Iroda jelenti:
Az angol alsóház szerdán — mint a
brit hírszolgálat jelenti — zárt ülést
tartott, hogy tanácskozzék a rendelkez-
ésre álló férfi és női tartalékokról. Az
ülés megkezdése előtt több munkás
párti képviselő azt követelte, hogy a
kérdést nyilvánosan vitassák meg.

**TOKAJI BOR A SEBESÜLT KA-
TONÁKNAK.** Követésre méltó ne-
mes kezdeményezést indítottak el
Szerencs társadalmának bortermelő
tagjai. A szőlősgazdák körében ugyan-
is mozgalom indult meg, amelynek az
volt a célja, hogy a felvidéki kórhá-
zakban ápolás alatt levő sebesült hon-
védeink részére bort gyűjtsenek a to-
kajhegyaljai termelőkől. A mozga-
lom, amelynek első gyűjtését Szeren-
csen kezdték, igen szép eredménnyel
végződött, mert csak maguk a sze-
rencsi gazdák ötszáz liter finom to-
kajhegyaljai bort adtak össze és azt
első adományként eljuttatták az egyik
miekolci hadikórház derék honvédein-
ek.

**MEGJELENT dr Lengyel Zsigmond-
nak csoportosított ismertetése az új
bérleti szabályrendeletéről, jognyilatko-
zati és peres eljárás iratmintákkal és
gyakorlati utasításokkal. Ara 4 pengő.
Beszerezhető a szerzőnél (Kossuth-u.
13.) és a könyvkereskedésekben.**

**Mezőgazdasági, szőlészeti és borke-
zelési tanfolyamot rendeznek Székely-
hídon az Erdélyi Párt támogatásával.**
Nagyvárad, Sajat tud. Székelyhídon
mezőgazdasági, szőlészeti és borkeze-
lési tanfolyam indult Székelyhídon az
Erdélyi Párt támogatásával. Már ta-
valy is nagyon jól sikerült az ezüst-
kalászos tanfolyam. Most is nagy az
érdeklődés a három hónapos tanfo-
lyam iránt. Az idén több mint 30 gaz-
da jelentkezett hallgatónak, mert ta-
pasztalták a tanfolyamok áldásos ha-
tását. A mezőgazdasági tanfolyam ve-
zetői dr Csorba József igazgató és In-
cze Sándor szaktanár. A szőlészeti és
borkezelési tanfolyam előadói pedig
Hemala, a bihardioszegi szőlészeti is-
kola igazgatója, dr Szűcs szaktanár,
Fábry Sándor szőlőbirtokos, az Erdé-
lyi Párt székelyhídi tagozatának elnö-
ke és Gönczi Sándor, a párt titkára.
Székelyhídon most van először szőlé-
szeti és borkezelési tanfolyam az el-
mult évben Biharoszegben rendeztek
ilyet nagy sikerrel. Székelyhídon 40
hallgató jelentkezett az előadásokra.

Kedves Olvasónk!

Lapunk mai számával betéti csekklapot küldünk. Nem előtér-
tés, nem jótékonykodás céljából, hanem a Főmeltósági Asszony felhívásá-
nak megvalósítására. Január 17-én kezdődött meg a gyűjtés a honvéde-
sádk részére és február 7-ig tart. Ez alatt az idő alatt mindenkinek le kell
kellőlni, hanem az egész nemzetnek. Olyan megmozdulásnak kell lennie,
amelyen még nem volt a történelemben. Történelmi harcot vívunk
honvédeink a keleti front véres harcmezőin. Olyan döntő csata kezdődött,
amely most már végős döntést jelent. Mindnyájunk kötelessége a kiállás,
azok mellett, akik a legnagyobb áldozatot hozzák ott kint értünk. Ne fele-
djük el: bármennyit adunk, még mindig nagyon keveset adunk cserébe
azért, amit ők nyújtanak a hazának és nekünk.

Tehát senki se dobja el a betéti csekklapot. Töltsd ki és irjón rád
olyan nagy számot, amilyet csak elbírsz. A gazdagok ne kímélték tollukat.
Ne sajnáljanak két zérós számot. A befizető csekklap levágott és vissza-
maradt nyugtája lesz az igazi nemeslevél az eljövendő új világban. Igazi
nemeslevél, amely kézzel foghatóan bizonyítja valakinek nemes szívűségét,
magyarságát, hazatársát. Ez lesz az igazi díszruha, amely igazi magyar-
ságra öltözteti tulajdonosát.

A szegények tudjuk, ott lesznek a maguk szerény adományával. Le-
gyenek is. Az ő adományuknál a szeretet melege lesz a legértékesebb
kincs. Töltsék ők is ki a csekklapot és tegyék el ők is az magyar nemesi
levélnek számító betéti csekklapot.

A MAGYAR LAPOK SZERKESZTŐSÉGE.

**MEGFAGYOTT EGY RÉSZEG EM-
BER.** Pécsről jelentik: Rutka János 68
éves baktalórántházai lakos a hideget
pálínkával akarta ellensúlyozni. Haza-
felé menet elesett és reggelre megfagy-
va találták meg.

**Vesekő- és hólyagkőbetegség gyógy-
kezelésénél a természetes „Ferenz Jó-
zsef” keserűvizet gyakran alkalmaz-
zák,** mert ez a tápcsatornát alaposan
kiszűri, az anyagcserét előmozdítja
és az emésztést megjavítja. Kérdezzé-
tek meg orvosait!

**ANGLIÁBAN ENGEDÉLYEZTÉK A
17 ÉVES IFJAK KATONAI SZOLGÁ-
LATÁT.** London. (Bud. Tud.): Az angol
kormány megengedte a 17 éves ifjaknak
katonai szolgálatba való belépését. Egy-
előre tartalékba helyezik őket, de 18
éves koruk után beosztják őket a sorka-
tonaság kötelékébe.

**Nincs semmi hír De Malpas Egerton
angol altengernagy sorsáról** Stockholm
(MTI) A NTL jelenti: Az angol hírszolgá-
lat londoni jelentése szerint De Mal-
pas Egerton altengernagy sorsáról
nincsen hír.

ELJEGYZÉS. Klents Kornéliát el-
jegyezte Gergely Zoltán s. jegyző
Szatmárnémeti.

**Internálják és kényszermunkára vi-
szik Törökországban azokat, akik nem
akarnak adót fizetni.** Isztanbulból je-
lentik: (MTI) A Német Távirati Iroda
jelenti: Szerdán este jár le az utolsó
határidő az egyszerű vagyonadó befizet-
tésére Csütörtökön kora reggel egy-
időben 45 különböző bizottság indult
el, hogy lefoglalja az adóhátralékosok
vagyonát, illetve letartóztatassa azokat.
Azokat, akik egyáltalán nem fizettek
adót, internáló táborba szállítják, majd
kényszermunkára viszik őket.

**1943 DECEMBER 31-IG MEGHOSZ-
SZABBITOTTÁK A TÜZIFAVÁM FEL-
FÜGGESZTÉSEET.** A MTL jelenti: A
kormány rendeletet adott ki, amellyel
a tüzfavám átmeneti felfüggesztését
1943 december 31-ig meghosszabbította.

**FELNAPOS KIHALLGATÁSON TÖBB-
SZÁZ OLASZ ÉS NÉMET KATONÁT
FOGADOTT A PÁPA.** Róma. (MTI):
A NTL jelenti: Vatikáni illetékes hely-
ről közlik, hogy a pápa szerdán reggel
nyolc órától déli egy óráig megszakítás
nélkül fogadást tartott. Több száz olasz
katonát és sebesültet, valamint nemet
tiszteteket és katonákat fogadott.

Műkedvelők a hadba- vonultak hozzátartozóiról

Megemlékeztünk már tegnap esti
munkánkban arról, hogy a régi reformá-
tus műkedvelők milyen nagy siker
mellett adták elő „A sárga csikó” c.
népszínművet a Máv. Alműhelyének
nagytermében. Az ünnepség nem csak
erkölcsileg, de anyagilag is kitünően
sikerült. A vezetőség a mai napon a
tisztá bevételt kitevő 300 pengőt tel-
jes egészében csekkklapon elküldötte a
Főmeltósági Asszony akciójának ja-
vára.

Vas és drótszeg igénylés

Felhívjuk a vas- és fém-
ipari szakosztály kebelébe tartozó ösze-
tagok figyelmét, hogy akik még nem
jelentkeztek a havi vasigénylés bejelene-
tése végett, vagy mindazok, akik drót-
szeg igényelni óhajtanak, igénylésüket
legkésőbb folyó hó 23-áig bezárólag
szakosztályi irodánkban a hivatalos idő
alatt sürgősen jelentsék be, mert ellen-
kező esetben kimaradásukért felelőse-
get nem vállalunk. Vezetőség.

KÖZLEMÉNY. A Nagyvárad és Vi-
déke Ipartestület Ruházati és Textil-
iparosok Szakcsoportja vezetősége elha-
tározta, hogy 1943 január 31-én a Ref.
Kulturpalotában nagyszabású Iparos
Honvédeket rendez, a Vöröskereszt és
a Főmeltósági Asszony akciója javára.
Terjedelmes és nívós műsorán a Szigli-
geti Színház jeles művészei és Nagy-
várad legkiválóbb műkedvelői is szere-
peltetnek, több kedves meglepetés-
nek ezúttal műsorokkal egyetemben.
Mint hogy a nagyváradi ruházati iparo-
sok multbani megmozdulásai, úgy az
árvízkarosultak, mint a honvédeink ré-
szére adományozott szeretetsomagjai-
val, valamint a honvédség téliruha ak-
ciója terén is elért komoly adományai
legjelentősebb tételük közé voltak sorol-
hatók, így az 1943. január 31-ére terve-
zett Iparos Honvédeket műsora és annak
erkölcsi és anyagi eredményei szenzá-
ciós sikereket zálogai lesznek.

**TÖRÖKORSZÁGBAN LETARTÓZ-
TATTAK KÉT ZSIDÓT, MERT LŐ-
SZERT ÉS FEGYVERT REJTEGE-
TETT.** Isztanbul. (MTI.) A NTL jelenti:
Két zsidó üzletet átkutattak és zár alá
helyeztek, mert lőszert és fegyvert talál-
tak elrejtve. A tulajdonosokat letar-
tóztatták.

**Megjelent az első magyarnyel-
vű újság Tokióban.** Tokióban
január 16-án megjelent a „Keletázsiai
Magyarság” első száma. A keletázsiai
magyar kolóniák örömmel fogadták.
A „Keletázsiai Magyarság” az első és
egyetlen magyarnyelvű újság Japán-
ban, Közép-Kínában, Mandzsukuo-
ban, a Fülöp-szigeteken, Jáván és
Kelet-Ázsia más vidékén élő magya-
rok részére. Gondoskodás történt ar-
ról, hogy a sahanghaji rádió és a japán
sajtó hetenkint egyszer vagy többször
magyarnyelvű híreket közöljön.

**NAGY KÁROKAT OKOZOTT POR-
TUGÁLIÁBAN A FELHŐSZAKADÁS.**
Lisszabon. (MTI.) A Stefani jelenti: A
napok óta tartó felhőszakadás komoly
kárt okozott Portugáliában. A folya-
mok szüntje állandóan emelkedik.

**RÖVIDESEN BEFEJEZŐDIK A PA-
PEN ELLENI MERÉNYLET ÜGYE.**
Ankara. (MTI.) A Stefani jelenti: Né-
hány napon belül kihirdetik az ítéletet
a Papen elleni merénylet ügyében.

**MEGALAKULT BERLINBEN A KE-
LETÁZSIAI NÉMET BANK.** Berlin.
(MTI.) A NTL jelenti: Berlinben me-
galakult a keletázsiai német bank, amely
Tokióban fiókintézetet nyit.

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találnak elhelyezkedést avaradi munkanélküliek?

Nagyvárad. A nagyvárad Munka-közvetítő Hivatal 1943. évi január hó 20-án kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 60 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

1 cipész, 1 asztalos, 3 bádgos, 1 cukrász, 1 autószerelő, 1 kéményseprő, 1 lakatos, 1 villanyszerelő, 1 napszámos, 1 gyárimunkás, 2 szobaleány, 12 bajáró-takarítónő, 3 mindenestől, 4 mindenestől-szakácsnő, 1 gyárimunkás és 1 gyárimunkás (hadigondozott).

Foglalkozást keresnek:

43 ipari szakmunkás, 42 gyári be-tanított és egyéb segédmunkás, 3 üzleti alkalmazott, 7 bajáró-takarítónő, 6 mindenestől-szolga, 5 mindenestől-szakácsnő, 1 betegápolónő, 2 kocsis, 1 kertész.

Betöltendő tanonchelyek:

1 asztalos.

Elhelyezést kereső tanoncok:

1 asztalos, 1 kereskedő, 1 cipész, 1 géplakatos, 1 autószerelő, 1 sütő.

Munkát keresnek a következő ipari szakmunkások: Ács 2, asztalos 3, bádgos 1, cipész 1, cipőfelsőrész-készítő 1, gépész 2, gépkész 1, gépkocsivezető 1, mészáros 1, kádár 2, kalapos 1, kazánkovács 1, kovács 4, kőműves 5, kövező 5, sütő 2, férfiszabó 5, szobafestő 4, vasesztélyos 1.

A munkakeresők személyesen jelentkezzenek.

RÁDIÓ

PÉNTEK, JANUÁR 22.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Rádiózenekar.
- 11.15 Zenekari művek.
- 11.40 Waltner Károly dr egyetemi rendkívüli tanár felolvasása.
- 12.10 Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 15.00 Budai Mandolinzenekar.
- 15.20 Hanglemelők.
- 15.55 A budafoki Állami Pincegazdaságból közvetítés.
- 17.00 Beszkárty-zenekar.
- 17.30 Sportközlemények.
- 17.40 Német hallgatóinknak.
- 18.00 Molnár Imre dr népdalfőlőrája.
- 18.45 A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése.
- 21.00 Dr Kozocsa Sándor előadása In-czedy Lászlóról.
- 21.20 Géczy Barnabás zenekara.
- 22.20 Rendőrzezenekar.
- 23.00 Magyar nóták.

Budapest II.

- 19.05 Gyöngyösi-tanfolyam.
- 19.30 Sári Elemér cigányzenekara.
- 20.00 Ráth Végh István történelmi előadása.
- 20.30 Lőrincz Zsuzsa és Fehérpataki Ervin énekel.

**Pártoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

Az 1894—1922 év születésűek utósorozása

Felhívom mindazon Nagyváradon lakó 1894—1922. évi születésű állításkötelesek figyelmét arra, hogy amennyiben sorozási kötelezettségüknek még nem tettek eleget, az 1943. január hó 27-én reggel 8 órakor a Markovits-laktanyában (Horthy Miklós-út 26.) megtartandó utósorozáson saját érdekükben okvetlen jelenjenek meg.

Megjelenni tartoznak mindazon egyének, akik bár katonai szolgálatra be voltak hívva, de sem a volt közös,

sem pedig a volt román hadseregben 2 hónapot meghaladó katonai szolgálatot nem teljesítettek. Ugyancsak megjelenni tartoznak mindazon *menekültek*, akik eddig azért nem lettek besorozva, mert magyar állampolgárságukat igazolni nem tudták.

A sorozáson való megjelenés elmulasztása a legszigorúbb büntetést vonja maga után.

Nagyvárad, 1943. január 19.

Dr Gyapay László s. k.
h. polgármester.

Férfi ruhákat, használtakat legiobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használt ruhák, öltözet-bne Bémer-tér 1. (udvarban) hívásra hához jövék.

SPORT

Nagyváradon is rendez továbbképző tanfolyamot a Játékvezetők Testülete

A JT mindjárt két helyen is megkezdí vidéki oktató és továbbképző tanfolyamait. Január 30. és február 3. között az egyik bizottság Marosvásárhely—Kolozsvár játékvezetőit, a másik bizottság Debrecen, Békéscsaba és Nagyvárad játékvezetőit fogja oktatni. A bizottságok kijelölése már folyamatban van. Az anyagot, amelyet előadni fognak, már teljes egészében kidolgozta a JT illetékes szakbizottsága.

Január 24-én, vasárnap reggel 9 órakor a Ganz tornatermében kezdik meg a Budapesti játékvezetők a téli tornatermi edzést.

A tornatermi edzéssel párhuzamo-

san továbbképző tanfolyamok is nyílnak meg. A tornatermi edzések után következő napokon tartják meg ezeket a tanfolyamokat. Az oktatás tárgya: 1. A játékvezető és a partjelző összeműködése. 2. A tettel való játék. 3. A lesszabály.

A budapesti kerület játékvezetői körében szép és követésre méltó mozgalom indult meg: A haretéren küzdő játékvezetők itthonmaradottjait rendszeres segélyben fogják részesíteni. A Szilágyi Béla titkár vezetésével megalakult bizottság már megkezdte működését.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájcí auker **Ács Tibor**, Szécheny órák vétele, eladása, szakszereű alakítása, javítása tér 6.

Példás ítéletet hozott a NAC fegyelmi bizottsága Szurgyi, Kovács II. és Juhász ügyében

Mind a három játékost pénzbírsággal is sújtották

Előzetes híradásunkban már beszámoltunk róla, hogy Szurgyi, Kovács II. és Juhász ellen kisebb-naagyobb fegyelmi kihágások miatt fegyelmi eljárást indított az egyesület vezetősége.

A bizottság kivizsgálta az ügyeket és előterjesztése alapján Ajtay mérnöki biztos az alábbi büntetéseket írta alá:

Szurgyit hat hónapra felfüggesztette és egyben a segélyét is megvonta. Kovács II-nek három havi illetményét vonják meg és dorgálást kapott. Juhászt egy havi illetmény megvonásra és dorgálásra ítélték.

Az ítélet teljes megnyugvást keltett az egyesület körében, mert mindenki nagyon jól tudja, hogy sportszerűtlenséggel, fegyelmezetlenséggel és az előjárókkal szemben tanúsított tiszteltlenséggel nem lehet egy olyan nagyhirű csapatnak a tekintélyét alá-

ásni, mint a NAC. Ez a büntetés, reméljük, elrettentő példa lesz a jövőre vonatkozóan.

Szombaton este 7 órakor játékos értekezletet tart a NAC

A tavaszi forduló megkezdésével sor került az első játékos értekezletre is. Ezen az összejövetelen kívánja megadni a vezetőség azokat az egész időnyre szóló utasításokat, amelyeket minden játékosnak figyelembe kell venni. Eppen ezért olyan utasítást adott ki a vezetőség, hogy ezen az első játékos értekezleten minden egyes játékos köteles megjelenni.

Az értekezlet szombaton este hét órakor tartják meg.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje **MAGYAR LAPOK**-at.

Vasárnapra tolódott a NAC első tornatermi edzése

A NAC tavaszi tornatermi edzése nagyon nehezen indul. Mint már jelentettük, a Szent László gimnázium tornatermében tervezik a gyakorlato-kat. Azonban a tornatermet most alakítják át korszerűen és a munkálatok egy kicsit kitolódtak. De a héten minden körülmények között befejezik az átalakítást és akkor már semmi sem gátolja a zöldfelületek, hogy teljes erővel nekifogjanak a nagy tasi erőpróba előkészületeinek.

Elhalasztják az NSE vasárnapi vívómérkőzését

Nagyvárad. Saját tud. A Nagyvárad Sport Egylet vasárnap délutánra nagy-szabású vívóverseny megkezdését tervezte. A nagy érdeklődéssel várt vívó-versenyt azonban — miután Szatmár és Debrecen vívói, néhány kiváló versenyző betegsége miatt a mérkőzést lemondották, — az NSE vezetősége, értesüléseink szerint, kénytelen volt későbbi időpontra halasztani.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ékezerész, Rákóczi-ut 3. 356
50 literes kék zománccos zsiros bódón ciadó, Vörösmarty-utca 57. 488

Aranyat, ezüstöt, briliánsot vásárol Tarján orás-ékezerész, Rákóczi-ut 8. 485

Aranyat, ezüstöt, dragaköveket veszek. Haslinger ékezerész, Rákóczi-ut 8. szám. 363

Ingatlan

Eladó sok ingatlan. Kölcsönök kaphatók betáblázásra. Jelínek ingatlan-iroda, Teleki-u. 2. Irodai órák 9étől 2-ig 325

Állást nyec

17—18 éves ifjak, legalább 6 elemvel felvétetnek a Dreher-Haggenmaier Nagyvárad Sörgyár váradszöllősi tele-pén, Jelentkezés 10—12 óra között. 689
Érettségizett fiatalembert irodai munkára fölveszünk, Gépírnai tudók előnyben. Cim a kiadóban. 690

Állást keres

Középkorú, szerény igényű urnő házvezetőnői állást vállalna vidéki plébánián, esetleg kisebb uricsaládnál. — Cimeket a kiadóba kér. 687

Egyetemi hallgató, középiskolás diákok korrepetálását vállalja. Cimet a kiadóba kér. 685

Idősebb vagy fiatal házaspárhoz 15 bányással főzőnőnek ajánlkozom. Czeg-édy György-u. 22. Tassinál. 686

Négy középiskolával, némi gépírási tudással alkalmazást keres ékezerész-tény nő. Cimet a kiadóba kér. 691

Hilónfélé

VARRÓGÉP javítása, alkatrészek Ja-kab műszerésznél, Kossuth-utca 5.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő-és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda
Igazgatója